

Sygn. akt II Cz 667/17

POSTANOWIENIE

K., dnia 12 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wojciech Vogt

Sędziowie: SSO Henryk Haak (spr.)

SSO Janusz Roszewski

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2018 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku G. Ś.

z udziałem D. Ś. (1)

o zagrożenie nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej za niewykonanie orzeczenia sądu
w przedmiocie kontaktów z dzieckiem

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 25 lipca 2017 r., sygn. akt III Nsm 60/17

po s t a n a w i a :

1. zmienić punkt 1. zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że zagrozić D. Ś. (1) nakazaniem zapłaty kwoty 200,00 zł (dwieście złotych) na rzecz G. Ś. za każde niewykonanie kontaktów ustalonych dla G. Ś. z małoletnią córką Z. Ś., ur. (...) w K., oraz małoletnim S. Ś., ur. (...) w K., postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 23 czerwca 2016r. w sprawie o sygn. akt I C 625/16;

2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie;

3. zasądzić od uczestniczki postępowania D. Ś. (1) na rzecz wnioskodawcy G. Ś. kwotę 30,00 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Henryk Haak SSO Wojciech Vogt SSO Janusz Roszewski

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu oddalił wniosek G. Ś. o zagrożenie D. Ś. (1) nakazaniem zapłaty kwoty 200,00 zł na rzecz G. Ś. za każde niewykonanie kontaktów ustalonych dla G. Ś. z małoletnią córką Z. Ś., ur. (...) w K., oraz małoletnim S. Ś., ur. (...) w K., postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 23 czerwca 2016 r. oraz z dnia 8 grudnia 2016 r., wydanymi w sprawie o sygn. akt I C 625/16 (pkt 1) oraz nie obciążył wnioskodawcy

i uczestniczki postępowania kosztami w sprawie (pkt 2).

W uzasadnieniu ustalono m.in. że małoletnia Z. Ś. ur. (...) oraz małoletni S. Ś. ur. (...) pochodzą ze związku małżeńskiego D. Ś. (1) i G. Ś.. Rodzice małoletnich dzieci rozeszli się w 2015r. Obecnie pomiędzy nimi toczy się postępowanie rozwodowe.

Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2016r. w sprawie o sygn. akt IC 625/16 Sąd Okręgowy w Kaliszu ustalił, że na czas trwania procesu rozwodowego D. Ś. (1) będzie sprawowała bezpośrednią pieczę nad małoletnimi dziećmi stron Z. i S. rodz. Ś. oraz ustalił miejsce zamieszkania dzieci w miejscu zamieszkania ich matki. Ponadto, ustalił kontakty G. Ś. z małoletnimi dziećmi w co drugą sobotę w godzinach od 15:00 do 18:00 z możliwością zabrania dzieci poza ich miejsce zamieszkania

z zastrzeżeniem, że G. Ś. będzie odbierał i przywoził dzieci w wyznaczonych godzinach do ich miejsca zamieszkania począwszy od 1 września 2016r., oraz z zastrzeżeniem, że w miesiącu lipcu i sierpniu 2016r. kontakty będą realizowane w trzecią sobotę każdego

z tych miesięcy w godzinach od 15:00 do 18:00.

Na rozprawie w dniu 17 lutego 2017r. w sprawie IC 625/16 strony zawarły ugodę, zgodnie z którą G. Ś. do czasu wydania opinii przez Opiniodawczy Zespół (...) w K. będzie się spotykał z małoletnimi dziećmi w każdą trzecią sobotę miesiąca od godziny 12:00 do 18:00, poczynając od marca 2017r.

w warunkach określonych postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia

23 czerwca 2016r. Ustalono również, iż w/w kontakty małoletnich z ojcem będą odbywały się w obecności kuratora sądowego oraz, że w dniu 25 lutego 2017r. G. Ś. będzie miał możliwość kontaktu telefonicznego z małoletnimi dziećmi o godzinie 19:00.

Małoletnie dzieci mieszkają wraz z matką na terenie Niemiec, w domu teściowej siostry D. Ś. (1). Uczestniczka postępowania na terenie N. jest zatrudniona na 1/2 etatu

w firmie informatycznej za miesięcznym wynagrodzeniem wynoszącym ok. 460 euro.

G. Ś. mieszka samotnie w własnościowym, jednorodziowym domu

w O. przy ul. (...). Nieruchomość składa się z trzech pokoi, kuchni oraz łazienki. Wnioskodawca jest zatrudniony w markecie C. w K. na stanowisku doradcy handlowego. Miesięczne wynagrodzenie wnioskodawcy wynosi ok. 2.600,00 zł miesięcznie. G. Ś. płaci alimenty w wysokości 800,00 zł miesięcznie na zaspokajanie potrzeb rodziny.

Rodzice małoletnich Z. oraz S. rodz. Ś. są silnie skonfliktowani. Obecnie toczy się pomiędzy nimi proces rozwodowy. Zarówno wnioskodawca jak

i uczestniczka postępowania mają założone Niebieskie Karty.

Początkowo kontakty wnioskodawcy z dziećmi przebiegały prawidłowo.

W grudniu 2015r. małoletnie dzieci spędziły z wnioskodawcą 17 dni. Ostatni bezpośredni kontakt ojca z dziećmi miał miejsce dnia 25 grudnia 2016r. Aktualnie do kontaktów ojca

z dziećmi nie dochodzi gdyż małoletnie kategorycznie odmawiają spotkań z ojcem. Matka małoletnich celem umożliwienia kontaktów dzieci z ojcem pokonuje drogę zN. do P. każdorazowo przeznaczając na to kwotę ok. 1.400,00 zł. Wnioskodawca przyjeżdża po dzieci w miejsce zamieszkania ich dziadków. Dzieci są ubrane i gotowe do kontaktów z ojcem, jednak odmawiają kontaktu z nim. Żadne propozycje kuratora obecnego przy kontaktach nie przekonały dzieci, by spędziły czas z ojcem. Małoletnia Z. i S. rodz. Ś. odmawiają również kontaktu telefonicznego z ojcem. W dniu 25 lutego 2017r. (ustalonego

w orzeczeniu Sądu kontaktu telefonicznego) małoletnia Z. odebrała telefon od ojca wykrzykując do słuchawki, że nie chce z nim rozmawiać. Do kontaktów wnioskodawcy

z dziećmi nie dochodziło również z przyczyn losowych – choroby dzieci, bądź ich matki. Matka małoletnich posiadała zaświadczenia lekarskie.

Od maja 2016r. Z. i S. rodz. Ś. kontynuują terapię

w Pracowni Psychologicznej i Rozwoju Osobistego A. E. w K., podjętą w związku z ich zaburzeniami na tle emocjonalnym.

Wnioskodawca wszczął procedurę powrotu małoletnich dzieci do P. na podstawie Konwencji Haskiej z dnia 25 października 1980r. Na moment wydawania orzeczenia w przedmiotowej sprawie w/w postępowanie nie było zakończone.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy uznał, że wniosek G. Ś. nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem trudno przyjąć, iż z winy uczestniczki postępowania nie dochodzi do kontaktów dzieci z ojcem, co wynika z faktu, że matka małoletnich dzieci w celu realizacji kontaktów małoletnich Z. i S. rodz. Ś. z wnioskodawcą przyjeżdża wraz z dziećmi z N. do P. a przy tym dzieci są przygotowane przez uczestniczkę postępowania do kontaktów z wnioskodawcą, jednak kategorycznie odmawiają spotkań z ojcem, a nawet nie chcą utrzymywać z ojcem kontaktu telefonicznego.

Zażalenie na powyższe orzeczenie złożył wnioskodawca, zaskarżając postanowienie - w istocie – w zakresie punktu 1, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu postanowieniu – w istocie - naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść postanowienia, a to: art. 598¹⁵ § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji nieprawidłowe zastosowanie w realiach niniejszego stanu faktycznego; art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie obowiązku wszechstronnego rozważenia całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie przez Sąd

I instancji dowolnej, przekraczającej ramy swobodnego uznania, oceny dowodów, wbrew zasadom logicznego rozumowania oraz zasadom doświadczenia życiowego

– i - w konsekwencji - nieprawidłowe przyjęcie, że w niniejszej sprawie nie istnieją podstawy do uwzględnienia wniosku.

W odpowiedzi na zażalenie uczestniczka postępowania wniosła o jego oddalenie w całości oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, w tym o kosztach zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Należy przyznać rację skarżącemu, że analiza całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nakazuje przyjąć, że w istocie w niniejszej sprawie doszło do naruszenia prawomocnego i wykonalnego orzeczenia w przedmiocie kontaktów wnioskodawcy

z małoletnimi Z. i S. rodz. Ś.. Ze sprawozdania kuratora społecznego

z wykonywanych kontaktów z dnia 15.04.17 r. i 20.05.17 r. wynika, że matka dzieci nie przejawia chęci współpracy z ojcem w celu wykonywania kontaktów i nawiązania więzi dzieci z ojcem, albowiem nie odbierała od niego telefonów, nie zachęcała dzieci do odbycia kontaktów, przypominała im o przykrych doświadczeniach, które związane są z osobą ojca,

a w ocenie kuratora zachowanie matki zmierza do wykazania, że formalnie czyni wszystkie powinności w celu realizacji kontaktów zgodnie z postanowieniem Sądu, faktycznie jednak nie przejawia takiej woli. Tego rodzaju wnioski znalazły potwierdzenie w treści opinii Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów w K. z dnia 9 maja 2017r., która została wydana dla potrzeb procesu rozwodowego wnioskodawcy i uczestniczki postępowania, przeprowadzonej w sprawie I C 625/16 (k. 664 – 671 akt I C 625/16). Z opinii tej wynika, że w chwili obecnej relacje małoletnich z wnioskodawcą są zaburzone, co przejawia się tym, że dzieci werbalizują niechęć do jego osoby i do osobistych spotkań z ojcem, jednak zdaniem biegłych, negatywne nastawienie małoletnich do osobistych kontaktów z wnioskodawcą warunkowane jest aktualnie, w dużej mierze, utożsamianiem się dzieci z postawami i dążeniami matki

do wyeliminowania ojca z ich życia, która nie tylko nie podejmuje rzeczywistych działań w celu wpłynięcia na zmianę ich negatywnego nastawienia i niechęci wobec ojca, lecz swoją postawą wzmacnia i utrwala w dzieciach te negatywne uczucia oraz niechęć do utrzymywania z nim kontaktów. Nie można zatem uznać, że uczestniczka postępowania D. Ś. (2) nie ponosi odpowiedzialności za negatywne postawy dzieci wobec osobistych spotkań z ojcem, co miałyby skutkować uznaniem braku podstaw do zagrożenia uczestniczce postępowania nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej za niewykonywanie orzeczenia o kontaktach małoletnich z wnioskodawcą. O złej woli uczestniczki postępowania świadczy także okoliczność, że bez zgody i wiedzy ojca wywiozła dzieci z kraju, jak również fakt, iż w trakcie badań dokonywanych przez biegłych z (...) w K. na potrzeby opinii wydanej w sprawie I C 625/16 uczestniczka postępowania twierdziła, że aktualna sytuacja małoletnich jest dla nich korzystna i nie widzi konieczności jej zmiany.

Jednocześnie analiza materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie nie pozwala na przyjęcie, że przymusowa realizacja kontaktów wnioskodawcy z małoletnimi zagraża

w jakikolwiek sposób dobru dzieci. Wnioskodawca przyznał się, że w przeszłości zdarzało się jemu stosować tzw. „klapsy” i krzyczeć na małoletnich, jednak stanowczo zaprzeczył oskarżeniom uczestniczki postępowania o stosowaniu siły oraz przemocy fizycznej

i psychicznej, przy czym bezsporne jest, iż postępowanie karne o znęcanie się wnioskodawcy nad rodziną zostało umorzono z powodu braków wystarczających dowodów wskazujących na jego popełnienie. Należy przy tym zwrócić uwagę na to, że przedłożone przez uczestniczkę postępowania dowody w postaci opinii psychologicznych prywatnych oraz sprawozdania kuratora niemieckiego (k. 105) były sporządzone bez udziału wnioskodawcy, a przez to jednostronne i – w konsekwencji – niemiarodajne. Z ww. opinii biegłych z (...) w K. wynika przy tym, że małoletni przytaczają zdarzenia z udziałem ojca, które mają świadczyć

o jego przemocowym zachowaniu wobec nich, jedynie sprzed paru lat, przy czym obecnie małoletni (jak i uczestniczka postępowania) nie ujawniają żadnych reakcji lękowych wobec wnioskodawcy, co więcej zachowują się wobec niego w demonstracyjny sposób. Nadto z tejże opinii wynika, że G. Ś. deklaruje w testach pożądane wychowawczo postawy rodzicielskie, dostrzega potrzeby dzieci i ich oczekiwania, jest stabilny i konsekwentny

w swoich oddziaływaniach opiekuńczo – wychowawczych, a przy tym wykazuje wobec nich silny uczuciowy związek.

Powyższe nakazuje przyjęcie, że niechęć do spotkań małoletnich z wnioskodawcą nie wynika z sugerowanej przez uczestniczkę postępowania niewłaściwej postawy ojca i jego rodziców, lecz z chęci spełnienia oczekiwań matki i w poczuciu lojalności wobec niej. Tego rodzaju konkluzja, wspólnie z faktem, iż istnieje uzasadniona obawa dalszego naruszania przez zobowiązaną obowiązków wynikających z orzeczonych kontaktów, stwarza powinność zagrożenia uczestniczce postępowania nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej, albowiem celem niniejszego postępowania jest zakończenie niezgodnej z dobrem dziecka blokady kontaktu

z jednym z rodziców. Jedynie wzgląd na dobro dziecka może, w szczególnych wypadkach, prowadzić do wniosku, że orzeczony kontakt na tyle stanowi zagrożenie dla dobra dziecka, że nie powinien być egzekwowany przez nakładanie sankcji pieniężnej, jednak – jak wskazano wyżej – w realiach niniejszej sprawy nie można uznać, iż tego rodzaju przeciwwskazanie zachodzi w niniejszej sprawie.

Należy uznać za zasadne stanowisko wyrażone w opinii biegłych z (...) w K., że dla dobra dzieci matka, która jest dla nich niepodważalnie w chwili obecnej największym autorytetem, ma obowiązek kształtować w świadomości dzieci rzeczywisty obraz ojca oraz zachęcać ich, w miarę możliwości, do kontaktu z nim w celu odbudowania co najmniej poprawnych relacji między nimi i naturalnych więzi rodzinnych.

Dlatego, uznając, że sytuacja bytowa uczestniczki postępowania uzasadnia ustalenie sumy pieniężnej w żądanej przez wnioskodawcę kwocie 200,00 zł za każde naruszenie,

na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono, jak w punkcie 1. sentencji.

Mając na uwadze okoliczność, że wniosek dotyczył także realizacji postanowienia

z dnia 8 grudnia 2016 r., które traktowało jedynie o – nieaktualnych już - kontaktach wnioskodawcy z małoletnimi w Święta Bożego Narodzenia w 2016r., zażalenie w tym zakresie podlegało oddaleniu, o czym na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

i art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono, jak w punkcie 2. sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie przepisu art. 100 zd. 2 in principio k.p.c.

SSO Henryk Haak SSO Wojciech Vogt SSO Janusz Roszewski